

Ні, навіть повне впровадження стандартів академічної доброчесності саме по собі не врятує українську освіту від занепаду. Але продовження масового списування та видавання чужої роботи за свою в усіх ланках освітньої системи – від дітей в дитсадках до керівників освіти – це гарантія економічного та духовного занепаду, відтоку молоді за кордон, деградації інфраструктури та потреби завезення дорогих спеціалістів із-за кордону. «Красиву картинку», через яку можна поблажливо дивитись на масову академічну недоброчесність та не мати очевидних проблем в державі, можна буде утримувати ще максимум кілька найближчих років.

Вже зараз поширені скарги на відсутність належної кількості профпридатних учителів, інженерів, лікарів і на від'їзд молоді за кордон.

У суспільній думці академічна доброчесність часто обмежується лише «не спійманням на плагіаті»: нікого не спіймали – значить, все прекрасно. Хоча поширені традиції недоброчесності не обмежуються плагіатом – це й фальсифікація у вигляді звітів про реально не проведені лабораторні роботи та практику, і відсутність навчального процесу, і гранична примітивізація процесу навчання.

Що робити в такій ситуації? Відмовитись від застосування стандартів доброчесності, бо це все одно марно?

Ні, слід застосувати ці стандарти не тільки для окремих складових, на іспитах чи на курсових роботах, а і для всієї системи освіти в цілому. Академічна доброчесність полягає не тільки в тому, щоб «не дати списати», «не списати» і «навчити хоч чомусь», а чесно оцінити реальний рівень студентів, які прийшли вчитись, їхню мотивацію, наявні ресурси для навчання. Має бути контроль саме навчального процесу та результатів навчання, а не якості імітації цього процесу методом написання паперів.

А. В. Колісников, І. М. Крутько

ПРОБЛЕМИ ОБ'ЄКТИВНОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЕЛЕМЕНТ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Проблема об'єктивності оцінювання поточних, проміжних та підсумкових досягнень студентів у процесі викладання правових дисциплін тісно пов'язана з мотивацією осіб, що здобувають освіту, і, як наслідок, з якістю засвоєння навчальних програм студентами у процесі підготовки.

Оцінки, які отримують студенти на заняттях у ЗВО, можуть мати елемент суб'єктивності, тому що виставляються викладачем на підставі його внутрішнього оцінювання, впевненості у необхідності застосування тих чи інших балів за умов багатофакторності критеріїв оцінювання, його внутрішнього прийняття чи не прийняття всього комплексу таких критеріїв або їхніх окремих елементів.

Проблеми об'єктивності оцінювання, забезпечення рівнозначності оцінок студентів одного рівня підготовки є важливою метою організації навчального процесу у закладі вищої професійної освіти.

Проблема об'єктивності оцінювання зводиться до розумного зменшення суб'єктивних факторів, у тому числі комплементарності, антипатії, за умови максимального розуміння структури оцінки студента.

Така транспарентність оцінки, розуміння компонентів, які впливають на кінцевий результат, мають не тільки зменшувати потенційну конфліктність, але й служити додатковою мотивацією для студента, орієнтувати його на правильний напрям, якому він повинен приділяти особливу увагу.

Очевидні відмінності в оцінюванні студентів різними викладачами в рамках однієї навчальної структури відіграють роль демотивації. Навпаки, впевненість студентів у тому, що у рамках однієї освітньої програми забезпечуються рівні умови справедливої оцінки знань, є однакові критерії оцінювання та гарантується максимально можливе виключення особистого, необ'єктивного ставлення професорсько-викладацького складу до студентів, є суттєвим стимулом для освоєння програми навчальної дисципліни.

Система контролю знань, оцінювання досягнень студентів має сприяти мотивації до навчання і в цілому спрямовуватися не тільки на встановлення факту досягнення певного рівня підготовки, виявлення прогалин, але і служити інструментом критичного аналізу студентами рівня досягнутої компетентності та виявлення напрямів зосередження зусиль на наступному етапі вивчення.

О. І. Лисяк

ДІЄВІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПОСИЛЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Міжнародний центр академічної доброчесності визначає академічну доброчесність як дотримання п'яти засадничих цінностей: чесності, довіри, справедливості, поваги та відповідальності: «Ми переконані, що ці п'ять цінностей і до того ж відвага діяти, сповідуючи їх, навіть зіткнувшись із труднощами, формують істинні підвалини академічного середовища і освітніх інституцій. Без них діяльність, яку ми здійснюємо у межах нашої компетенції як викладачі, студенти чи дослідники, втрачає свою вартість, а її ефективність викликає сумніви».

Слід погодитись, що саме ці фундаментальні цінності і є основними принципами академічної доброчесності. Багаторічне вивчення процесів та практики втілених програм академічної доброчесності дають підстави дійти висновку, що немає універсального рецепту для створення